

հոգութիւնն ալ կը սեպուի . և անհոգութիւնը թերութիւն մըն է որ չար դարանար :

Հ . Տ . Թ

ԲՆԱԿԱՆ ԳՒՏՈՒԹԻՒՆ

ԲՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Լուսանկարին հարաբերակցութիւնը :

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՆ նկարին , լուսանկարին ու ստուերատան ինչ ըլլալը ուրիշ անգամ բացատրած ըլլալով , հոս դնենք ան հատարելագործութիւններն որ մօտերս եղան աս զարմանալի գիւտին վրայ :

Տակերին գտած լուսանկարը , որ իր անունովը Տակերատպութիւն ալ կ'ըսուի , թէպէտ մեծ ուրախութիւն եղաւ բնագիտաց քիչ մը ատեն , բայց շուտով սկսան գանգատիլ թէ արծաթի թիթեղին սաստիկ փայլուն ըլլալը թող չհտար որ պատկերները որոշ տեսնուին . ուստի գիւտ մը գտան՝ ձեռք մը ամենաբարակ ոսկի տալու թիթեղին վրայ . անով թէ աւելի որոշ կ'ըլլային պատկերները , թէ աւելի գեղեցիկ և թէ աւելի հաստատուն : Լյուպիտի աղուոր գիւտը առջի բերանը անգին բան մը կը սեպուէր . բայց քիչ մը հինալուն պէս ամէն մարդ սկսաւ գանգատիլ ան թիթեղներուն սղութեանը վրայ , և զանոնք մաքրելու յոկելու դժուարութեցը վրայ . անոր համար ետեւէ եղան որ թղթի վրայ առնեն պատկերները : Իրաւ է որ թատրոններու համար քաշուած տեսարանները ինչ համեմատութիւն որ ունին մանրանկարներու հետ , թղթի վրայ առնուած լուսանկարը նոյնպէս կը համեմատի արծաթի թիթեղներու վրայ առնուածին . և սակայն թղթի վրայ առնելուն աժնութիւնը , դիւրութիւնը , և մանաւանդ օրինակներ շատ ջրնելու հնարքը ամենուն հաճոյ եղաւ :

Բայց մարդս բնութիւնը գոհ ըլլալ չըգիտնալուն , քիչ ատենէն սկսան ամէնքը ըսել թէ ինչպէս ըլլար որ Լուսանկարներուն մէջ առարկաներուն գոյներն ալ երևնային : Եսկայն մարդու սիրտը կշտանալ չունի նէ , միտքն ու հանձարն ալ կերպով մը չափ չունի կրնանք ըսել . շատ մարդիկ ետեւէ ընկան որ ասոր ալ մէկ ճարը գտնեն , բայց աւելի շատերը կը սնդէին թէ կարելի բան չէ , լուսաբանութեան կանոններուն ալ դէմ է կ'ըսէին . իրաւ , առարկաներուն միայն նախնական գոյները երբեմն վեր 'ի վերոյ կերպով մը կ'երևնային պատկերներուն վրայ , բայց անիկայ ոչինչ էր :

Եսկ մօտերս կ'երևնայ թէ բնագէտներուն աս փափաքն ալ հատարուեցաւ փորձով . վասն զի Պէրուէլ գաղղիացի բնագէտը առեր արծաթի թիթեղը քանի մը վայրկեան քլորախառն ջրի վրայ բռներ է , ինչուան որ թիթեղին երեսը արծաթի քլորուտի ամենամանր փոշի մը կապեր է . ան մակերևութին վրայ հատուածակողմով արևուն ճառագայթները զարնել տուաւ , տեսաւ որ ամէն գոյներն ալ թիթեղին վրայ երևցան : Եսկայն աս կայ որ ան գոյները հաստատուն չեն մնար , քիչ ատենէն աներևոյթ կ'ըլլան . առարկաներէն զարնուած գոյներն ալ աւելի տկար ըլլալով աւելի շուտով կ'անցնին . այսու ամենայնիւ յոյս կայ թէ ամենէն մեծ արգելքն որ վերցուեցաւ՝ մէկալ դժուարութիւններն ալ շուտով վերցուին : Եսանկ ալ երբոր թղթի վրայ լուսանկար հանելը հնարուեցաւ , 'ի սկզբան սաստիկ ու երկար ատեն զարնուած լուսով միայն կը ձևանային պատկերները . իսկ հիմա քանի մը ըրպէի մէջ՝ ան ալ առանց արևի՝ կ'առնուին պատկերները թղթի վրայ ու անջնջելի կը մնան . նոյնպէս պիտի ըլլայ անշուշտ նաեւ աս գունաւոր լուսանկար հանելը :